

DRODZY RODZICE !

Początek życia jest wielką i wspaniałą tajemnicą. Z radością patrzycie na cud przyjścia na świat tej małej, kruchej i niewinnej istoty. Oto narodził się człowiek, rzeczywistość bogatsza niż cały świat przyrody. Wy daliście mu życie, ale to nie Wy jesteście „twórcami” tego nowego życia. Wy tylko współpracowaliście. Dzieci są bowiem darem Boga i Jego Stwórczej wszechmocy.

Bóg tak pokierował waszym życiem, aby przygotować Was na rodziców dla tego dziecka. Przyjął Waszą wzajemną miłość i obdarzył dziecko istnieniem. On chce działać w duszy Waszego dziecka poprzez swą łaskę. Dlatego teraz jako chrześcijańscy rodzice, dokonujecie wyboru wiary. Wyboru bardzo ważnego, świadomego i wolnego. Otwórzcie więc swe serca na dar sakramentu chrztu świętego. Bóg pragnie w duszy Waszego dziecka zaszczerpić wiarę. Pomóżcie Bogu spełnić jego zamiary, pozwólcie mu działać.

Dlaczego chrzycie swoje dziecko?

Może dziwi Was to pytanie. Warto jednak ze szczerością spróbować sobie na nie odpowiedzieć, bo sakrament chrztu jest bardzo ważnym wydarzeniem w życiu człowieka, decydującym o całym obecnym i przyszłym jego życiu. Chrzest to akt religijny, który dotyczy nie tylko Was i Waszego dziecka, ale także Boga i Kościoła.

Czy prosicie o chrzest, by „zapewnić dziecku szczęśliwe życie?” Tak myślą jedynie ludzie, którzy pojmują chrzest wyłącznie jako magiczny zabieg, mający chronić dziecko od wszelkiego zła.

Czy chrzycie swoje dziecko, bo „jest taki zwyczaj?” Przecież wszyscy tak robią, to dlaczego nie my?....

Czy może dlatego chrzycie swoje dziecko, żeby nie narazić się rodzinie?

Najczęściej pada stwierdzenie: „W naszej rodzinie chrzcilo się zawsze wszystkie dzieci, dlatego więc my mielibyśmy tego nie zrobić. Zresztą co powiedzieli by nasi rodzice i dziadkowie?”

Te i podobne motywy nie są wystarczające, aby ochrzcić swoje dziecko. Potrzebna jest wiara rodziców, którzy jeśli pragną ochrzcić swoje dziecko to przede wszystkim dlatego, że chcą dla dziecka najwyższego dobra, jakim jest życie w przyjaźni z Bogiem.

Dlatego Drodzy Rodzice ciesząc się z narodzin, starajcie się ja najlepiej przygotować do tej wielkiej uroczystości rodzinnej, jaką będzie chrzest Waszego dziecka. Niech lektura niniejszej książeczki stanowi przypomnienie najważniejszych wiadomości o istocie i sposobie udzielania chrztu i niech pomoże Wam dobrze i pięknie przeżyć dzień chrztu waszego dziecka.

Co trzeba wiedzieć przed chrztem św. dziecka?

Zanim nastąpi ten piękny i uroczysty moment, jakim będzie chrzest waszego dziecka, należy uświadomić sobie, czym jest chrzest św. i jakie zadania spoczywają na rodzicach i

chrzestnych. Istotne też jest właściwe przygotowanie się do tej uroczystości, a także załatwienie wszelkich formalności związanych z nią.

Czym jest chrzest św.

Chrzest jest jednym z sakramentów świętych, w którym przez polanie wodą i wymówienie słów: „N., ja ciebie chrzczę w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego”, człowiek otrzymuje wiele łask. Istotę tego sakramentu wyjaśnia Katechizm Kościoła Katolickiego, podkreślając, że

- chrzest święty jest fundamentem życia Kościoła;
- wyzwala z grzechu pierworodnego,
- odradza do nowego życia, tak że stajemy się dziećmi Bożymi,
- otwiera dostęp do innych sakramentów;
- przeznaczona do uczestnictwa w kulcie religii chrześcijańskiej;
- włącza we wspólnotę Kościoła, którego Głową jest Chrystus;
- zobowiązuje do wyznawania przed ludźmi otrzymanej do Boga wiary;
- nakłada odpowiedzialność za realizację posłannictwa powierzonego Kościołowi.

Chrzest jest więc darem i wezwaniem Bożym. Tego daru, jakim jest chrzest, Bóg udziela za pośrednictwem Kościoła, gdyż jemu powierzył swoje sakramenty. Kościół jako wspólnota wierzących nie jest jednak właścicielem sakramentów, lecz tylko ich szafarzem, administratorem i musi strzec wiernie tego, co ustanowił sam Jezus — Bóg. Jezus ustanowił siedem sakramentów świętych (chrzest, bierzmowanie, Eucharystię, sakrament pojednania, namaszczenie chorych, kapłaństwo i małżeństwo).

Skoro chrzest jest darem i wezwaniem, to człowiek ma możliwość ten dar przyjąć i na to wezwanie odpowiedzieć pozytywnie. Bóg uczynił człowieka wolnym i pozwala mu decydować, nigdy go do niczego nie przymusza. On liczy się z naszą wolnością i traktuje nas jak istoty wolne i kiedy nas do czegoś zaprasza, nie zmusza nas do przyjęcia tego zaproszenia, ale pozostawia decyzję w naszych rękach.

Mając na myśli chrzest i związaną z nim możliwość zbawienia, nie mówimy o żadnym prawie czy obowiązku, ale o dobrowolnej ofercie, jaką Bóg składa wolnemu człowiekowi. Liczy się więc postawa jaką człowiek wobec tej oferty przyjmuje.

Chrztu nie można pojmować jako coś, co „należy zrobić” albo jako coś, co „wszyscy otrzymują”; do przyjęcia chrztu potrzebna jest osobista decyzja, której nic nie może zastąpić. Oczywiście sprawa jest jasna w przypadku osób dorosłych. Natomiast w przypadku dzieci to dorośli muszą podejmować za nie decyzje, zarówno w sprawach życia codziennego, jak i w kwestii bycia chrześcijaninem. Kiedy człowiek przestaje być dzieckiem, musi sam — zgodnie ze swoimi zdolnościami i z osobistą odpowiedzialnością — podjąć decyzję, czy będzie nadal chrześcijaninem, czy też wybiera inną drogę. Dlatego Kościół bierze pod uwagę zarówno decyzje dorosłego, który chce się ochrzcić, jak i decyzje rodziców, którzy pragną, by ich dziecko było chrześcijaninem i którzy zobowiązują się podjąć w tym kierunku niezbędne

działania. Prośba o udzielenie chrztu św. winna być głosem serca matki i ojca, skierowanym do samego Boga. Jest to bowiem prośba o Jego dar i łaskę, której nikt dziecku nie jest w stanie odebrać, wymazać, zniszczyć. Przyniesienie dziecka do chrztu św. jest sprawdzianem miłości do dziecka, konkretnym wyrazem tego, na ile rodzice pragną prawdziwego dobra dla swego dziecka. W takim świetle praktycznie znika dyskusja wokół problemu, czy ochrzcić małe dziecko. Niestety praktyka duszpasterska wskazuje, że niektórzy rodzice zwlekają z chrztem dziecka i to dość długo. Ciągłe stoi im coś na przeszkodzie. Wydaje się, że jedną z przyczyn jest brak świadomości, czym jest chrzest św.

Jakie są zadania rodziców związane z chrztem św. dziecka?

Najważniejszą rolę w przygotowaniu do obrzędu chrztu odgrywają rodzice. To oni wybierają dziecku imię i chrzestnych, uzgadniają z proboszczem datę chrztu św. i sporządzają akt w kancelarii parafialnej. Do nich należy nabycie dużej świecy oraz białej szaty, symbolizującej łaskę uświęcającą. Oni proszą publicznie o chrzest św. dziecka, bezpośrednio po celebransie kreślą znak krzyża na czole dziecka, wyrzekają się szatana, składają wyznanie wiary, niosą niemowlę do chrzcielnicy, trzymają zapaloną świecę, a na końcu obrzędów otrzymują specjalne błogosławieństwo.

Niezwykle istotną sprawą jest przygotowanie się rodziców do świadomego udziału w obrzędzie chrztu św. W tym bardzo pomocne są katechezy organizowane w parafiach. Jeśli jest możliwość uczestniczenia w nich, koniecznie należy z nich skorzystać. Katecheza taka jest

cenna nie tylko ze względów dydaktycznych, ale również daje możliwość odnowienia swojej wiary, pogłębienia relacji osobowych z Bogiem, spojrzenia na swoje życie rodzinne i wychowanie dzieci z punktu widzenia wiary katolickiej.

W przygotowaniu do chrztu św. dziecka nie można zapomnieć o pogłębieniu swojej świadomości religijnej, odnowie własnego życia duchowego, które w wielu wypadkach domaga się nawet nawrócenia, postawienia w centrum własnego życia osoby Chrystusa. Niewątpliwie ważną sprawą jest przystąpienie do sakramentu pokuty przed chrztem dziecka. Nie wolno spowiedzi odkładać na ostatnią chwilę, traktując ją jako chwilę szybkiego wyznania grzechów i otrzymania za nie rozgrzeszenia. Spowiedź wymaga spokoju i czasu, który jest potrzebny do zmagania się z własnym sumieniem. Trzeba prosić Boga w modlitwie o światło poznania popełnionych grzechów, a równocześnie o odkrycie głębi miłosierdzia Bożego.

Jakie wybrać imię dziecku?

W szeroko rozpowszechnionej opinii imię jest pewną siłą, powiązaną z daną osobą. Imię określa człowieka, kim jest, jakie ma cechy charakteru, ono wpływa na całe jego życie. Imiona pierwszych ludzi wyrażały ich istotę, np. Adam po hebrajsku znaczy człowiek. W Starym Testamencie posiadać imię znaczyło być kimś.

Rodzice wybierają imię dla dziecka, ponieważ to oni przekazali mu życie i będą je wychowywać. To imię będzie znakiem rozpoznawczym dziecka, poprzez wymawianie tego imienia rodzice mają wpływ na swoje dziecko. Stąd jest ważną sprawą aby to imię było piękne, a nie udziwnione.

W tradycji chrześcijańskiej istnieje przeświadczenie o związkach imienia z losem tego, który je nosi. Dlatego też przywiązuje się dużą wagę do tego, aby nadawać dzieciom imiona zaczerpnięte z kalendarza świętych. Wiąże się z tym nadzieją, że dziecko nie tylko będzie korzystać z opieki świętych, lecz także, że ich cnoty, dobre życie, uмиłowanie Boga i drugiego człowieka, szczerłość, życzliwość, prawość — zaczną z czasem udzielać się dziecku. Nie dziwi zatem, że bardzo często święto patrona (imieniny) obchodzi się o wiele częściej niż urodziny. Wybierając imię rodzice winni sięgnąć do księgi imion, aby dowiedzieć się co oznacza, lub jeszcze lepiej — do księgi żywotów świętych, by poznać historię i cechy charakteru osoby noszącej wybrane przez rodziców imię. Wybór imienia dla dziecka jest zatem sprawą istotną i dobrze przemyślaną. Warto się zastanowić, czym wybór ten jest uwarunkowany, czego rodzice pragną dla swojego dziecka wybierając takie a nie inne imię.

Jakich wybrać chrzestnych?

W pierwszych wiekach chrześcijaństwa rodzice chrzestni byli wyznaczani przez chrześcijańską wspólnotę, by mogli być blisko osób pragnących przyjąć chrzest i służyć im za wzór chrześcijanina; innymi słowy to katecheci towarzyszyli przyszłym chrześcijanom podczas ich przygotowań do chrztu. Z chwilą upowszechnienia się zwyczaju udzielania chrztu dzieciom, ich naturalnymi opiekunami byli rodzice. A wysoka śmiertelność (średnia wieku wynosiła 30 lat) sprawiła, że zaczęto wymagać poręczenia innych osób, że podejmą się one wychowania i utrzymania dzieci w wypadku śmierci obydwójga rodziców. W dzisiejszych czasach, gdy średnia długość życia wzrosła i to bardzo, bezzasadne jest przrzucanie tej odpowiedzialności na chrzestnych, jak gdyby rodzice byli zwolnieni z wychowania religijnego swoich dzieci. Tylko w sytuacji, gdy rodzice są niewierzący, a rodzice chrzestni mają wiarę, można zgodzić się na taką zamianę, ale oczywiście pod warunkiem, że rodzice naturalni nie będą podważać wychowania religijnego swoich dzieci oraz rodzice chrzestni będą blisko dziecka na co dzień, a nie tylko z okazji komunii św. albo bierzmowania.

W świetle obowiązującego prawa kościelnego przy chrzcie dziecka konieczna jest obecność przynajmniej jednego chrzestnego jako przedstawiciela zarówno rodziny ochrzczonego, jak i wspólnoty Kościoła. Jednak zgodnie z naszą tradycją chrzestnych jest zazwyczaj dwoje. Wybór chrzestnego lub chrzestnej naraża nieraz dużo problemów. Nie powinno się wybierać kogoś na ojca lub matkę chrzestną ze względu na konwenanse albo dla prestiżu. Niestety coraz częściej istotnym kryterium staje się zamożność kandydata na chrzestnego. Nie jest ważne, jaką prezentuje postawę moralną i religijną, nie bierze się pod uwagę jego uczciwości, pracowitości, pobożności, ale zasobność portfela. Ponieważ chrzestni reprezentują wspólnotę Kościoła, dlatego powinni być dojrzałymi, praktykującymi katolikami (ochrzczeni, bierzmowani i przystępujący do Komunii św.). Nie mogą żyć w konkubinacie ani w związkach niesakramentalnych.

Chrzestni przygotowują się do swej posługi podobnie jak i rodzice, przez udział w katechezie przedchrzcielnej i spowiedź świętą. Jeżeli mieszkają poza parafią w której ma odbyć się chrzest powinni dostarczyć odpowiednie zaświadczenie od swojego księdza proboszcza, że mogą być chrzestnymi.

W czasie obrzędów chrztu matka chrzestna trzyma w ręku białą szatę, a ojciec chrzestny świecę.

Jakie formalności należy załatwić w kancelarii parafialnej?

Zaleca się, aby chrzest był udzielany w niedzielę albo w Wigilię Paschalną, chociaż można go sprawować w jakimkolwiek innym dniu. Właściwym miejscem chrztu jest kościół lub kaplica. W kościele z reguły znajduje się chrzcielnica, obok której najczęściej umieszcza się pas-chał. Z reguły dziecko winno być ochrzczone w parafii swoich rodziców. Jeżeli jednak zajdzie poważna niedogodność, może być ochrzczone w innym kościele lub kaplicy, a nawet w odpowiednim do tego miejscu. W wypadku konieczności, na przykład zagrożenia śmiercią bądź poważnych racji duszpasterskich, chrztu można udzielić w domu prywatnym lub szpitalu.

Nie należy odkładać chrztu dziecka. Powinno ono zostać ochrzczone w pierwszych tygodniach swego życia. Pragnienie ochrzczenia dziecka trzeba zgłosić w kancelarii parafialnej przynajmniej dwa tygodnie przed planowanym terminem chrztu. Dziecko zostanie wtedy zapisane w Księdze Chrzta.

Potrzebne są następujące dokumenty:

- akt urodzenia dziecka z urzędu stanu cywilnego;
- dane personalne rodziców dziecka: imię, nazwisko, data i miejsce urodzenia, imiona rodziców łącznie z nazwiskiem panięńskim matki (najlepiej mieć ze sobą oba dowody osobiste);
- data ślubu;
- imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania chrzestnych.

Dane personalne są podawane tylko do użytku kościelnego.

Symbolika znaków

W każdym obrzędzie sakramentalnym występują znaki, które mają charakter widzialny i niewidzialny (najważniejszy, bo w nim tkwi istota sakramentu). Można to lepiej zrozumieć posługując się prostym przykładem. Kiedy ktoś ofiarowuje drugiej osobie kwiaty, to można je zobaczyć i dotknąć, ale najważniejsze jest to, że wyrażają one ludzkie uczucia, które ofiarodawca kryje w swoim sercu. Takim językiem znaków posługują się także sakramenty, w tym również chrzest.

Znak krzyża — kapłan rodzice i rodzice chrzestni robią na czole przyjmującego chrzest znak krzyża: ma on być chrześcijaninem, a ten właśnie znak wyróżnia uczniów Jezusa, który umarł na krzyżu po okropnej męce. Znak krzyża jest także krótkim wyznaniem wiary w Tróję Świętą.

Woda - - jest najwymowniejszym spośród znaków używanych przy chrzcie. Zasadniczo posiada ona dwa, uzupełniające się wzajemnie znaczenia: życie-śmierć i czystość-nieczystość.

Gdy chodzi o to pierwsze znaczenie to wystarczy spojrzeć na wyłobioną przez rzekę dolinę albo na pustynie. Tak wiele oznak życia jest w tym pierwszym przykładzie, a tak mało w drugim. Woda daje zatem życie i jest niezbędna do życia. Nie można jednak zapominać, że woda bywa także powodem śmierci: powódź, nawałnica morska nierzadko są przyczyną ludzkiej śmierci. Woda — jako żywioł dwuznaczny — mówi zarazem o życiu i o śmierci, o przejściu ze śmierci do życia.

Gdy chodzi o to drugie znaczenie znaku wody (czystość-nieczystość) to symbolizuje on czystość; jednak nie zewnętrzną, lecz wewnętrzną — to, że Bóg wyzwala nas z niewoli grzechu i dodaje nam siłę, abyśmy żyli nastawieni ku dobru i potrafili samodzielnie je wybierać.

Namaszczenie olejem krzyżma — olej krzyżma jest to oliwa z oliwek zmieszana z balsamem. Tak przygotowany olej jest poświęcony przez biskupa w Wielki Czwartek w czasie Mszy św. porannej w katedrze. Wypada przypomnieć, że „namaszczenie” oznacza posmarowanie oliwą, inaczej mówiąc „pomazanie”. Słowo „pomazaniec” znaczy dokładnie to samo, co słowo „Chrystus” — posmarowany oliwą. Pośród wielu pomazańców narodu żydowskiego był jeden wyjątkowy Mesjasz, Chrystus, znany jako Jezus z Nazaretu. Jego naśladowcy często mówili więc o Jezusie „Chrystus”, toteż ich samych nazywano „chrześcijanami”. Dlatego nowo ochrzczonego namaszcza się na znak, że stał się on chrześcijaninem, że jest pomazańcem jak Chrystus.

Namaszczenie czoła dziecka krzyżmem oznacza wylanie darów Ducha Świętego. Dziecko zostaje naznaczone niezatartym znamieniem przynależności do Boga. Staje się jego dzieckiem. Gest ten przypomina również włączenie dziecka do Kościoła i jego godności kapłańskiej (ma prawo do przyjmowania kolejnych sakramentów), o zadaniu prorockim (modlitwa i wyznanie winy), o misji królewskiej (wezwanie do czynienia dobra i walki ze złem).

Świeca chrzcielna — w czasie chrztu Chrystus jawi się jako światło, jednak nie jako jeszcze jedno pośród wielu innych świateł, ale jako światłość świata, światło życia. Jest więc oczywiste, że chrześcijanin, człowiek ochrzczoney uczestniczy w tym życiu, w tej światłości. A znakiem tego uczestnictwa jest świeca zapalona od paschału, symbolizującego Chrystusa zmartwychwstałego, światło pośród ciemności. Chrześcijanin, dzięki łasce chrztu, jest nosicielem tego światła, aby oświecać nim — swoim życiem — cały świat: „Tak niech świeci wasze światło przed ludźmi, aby widzieli wasze dobre uczynki i chwalili Ojca waszego, który jest w niebie” (Mt 5, 1).

Obrzęd Chrztu Świętego

Ważną sprawą jest to, żeby rodzice i chrzestni uczestniczyli świadomie i czynnie w obrzędach chrztu św. na które składają się: obrzęd przyjęcia dziecka, liturgia Słowa Bożego, liturgia sakramentu, obrzędy wyjaśniające, zakończenie obrzędu.

Obrzęd przyjęcia dziecka

Rozpoczyna się powitaniem w świątyni i we wspólnocie. Zwykle kapłan wychodzi do rodziców i chrzestnych, którzy czekają z dzieckiem przy wejściu do świątyni.

Kapłan: Drodzy rodzice, jakie imię wybraliście dla swojego dziecka?

Rodzice: NN. (należy głośno i wyraźnie podać imię bądź oba imiona dziecka)

Kapłan: O co prosicie Kościół Boży dla swojego dziecka?

Rodzice: O chrzest.

Kapłan: Drodzy rodzice, prosząc o chrzest dla swojego dziecka, przyjmujecie dla siebie obowiązek wychowania go w wierze, aby zachowując Boże przykazania, miłowało Boga i bliźniego, jak was nauczył Jezus Chrystus. Czy jesteście świadomi tego obowiązku?

Rodzice: Tak, jesteśmy tego świadomi.

Kapłan zwraca się takie do chrzestnych, którzy są odpowiedzialni za dziecko.

Kapłan: A wy, drodzy chrzestni, czy jesteście gotowi pomagać rodzicom tego dziecka w wypełnianiu ich obowiązku?

Chrzestni: Jesteśmy gotowi.

Kapłan: NN., wspólnota chrześcijańska przyjmuje Cię z wielką radością. W imieniu tej wspólnoty znacę Cię znakiem krzyża. Po mnie wy, rodzice i chrzestni, naznaczcie wasze dziecko znakiem Chrystusa, naszego Zbawiciela.

Kapłan, rodzice i chrzestni znaczą kciukiem prawej dłoni krzyż na czole dziecka. W ten sposób dziecko zostaje przyjęte do wspólnoty Kościoła.

Liturgia słowa Bożego

W tej części obrzędu czytane jest słowo Boże, które nawiązuje do tajemnicy chrztu a następnie kapłan wygłasza okolicznościową homilię. Liturgię słowa kończy modlitwa powszechna, krótka litania do świętych oraz modlitwa o oddalenie złego ducha, czyli egzorcyzm. To wstawienictwo Kościoła wyraża się zewnętrznie poprzez gest włożenia ręki kapłana na głowę dziecka.

Liturgia sakramentu

Składa się z kilku etapów. Celebrans przypomina najpierw, że Bóg postanowił uświęcić człowieka przez wodę. Później ma miejsce poświęcenie wody albo, gdy jest do dyspozycji woda chrzcielna już poświęcona, odmówienie modlitwy dziękczynnej nad wodą, wyrzeczenie się zła, wyznanie wiary i chrzest.

Kapłan: Czy wyrzekacie się grzechu, aby żyć w wolności dzieci Bożych?

Rodzice i chrzestni: Wyrzekamy się.

Kapłan: Czy wyrzekacie się wszystkiego, co prowadzi do zła, aby was grzech nie opanował?

Rodzice i chrzestni: Wyrzekamy się.

Kapłan: Czy wyrzekacie się szatana, który jest głównym sprawcą grzechu?

Rodzice i chrzestni: Wyrzekamy się.

Kapłan: Czy wierzycie w Boga Ojca Wszechmogącego, Stworzyciela nieba i ziemi?

Rodzice i chrzestni: Wierzimy.

Kapłan: Czy wierzycie w Jezusa Chrystusa, Syna Jego jedyne, Pana naszego, narodzonego z Maryi Dziewicy, umęczonego i pogrzebanego, który powstał z martwych i zasiada po prawicy Ojca?

Rodzice i chrzestni: Wierzymy.

Kapłan: Czy wierzycie w Ducha Świętego, święty Kościół powszechny, obcowanie Świętych, odpuszczenie grzechów, zmartwychwstanie ciała i życie wieczne?

Rodzice i chrzestni: Wierzymy.

Kapłan: Taka jest nasza wiara. Taka jest wiara Kościoła, której wyznawanie jest naszą chlubą, w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Wszyscy: Amen.

Po wyznaniu wiary rozpoczyna się najważniejszy moment całej liturgii. Wypada, aby w tym momencie dziecko trzymała do chrztu matka lub ojciec. Należy też zdjąć nakrycie głowy dziecka, aby kapłan mógł swobodnie udzielić sakramentu przez polanie wodą.

Kapłan: Czy chcecie, aby N. otrzymał(a) chrzest w wierze Kościoła, którą przed chwilą wspólnie wyznaliśmy? Rodzice i chrzestni: Chcemy.

Kapłan: N. JA CIEBIE CHRZCZĘ W IMIĘ OJCA I SYNA I DUCHA ŚWIĘTEGO
(równocześnie polewa trzykrotnie główkę dziecka wodą).

Na znak podziękowania Bogu za chrzest wszyscy zgromadzeni mówią: Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu. Jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

Następują tzw. obrzędy wyjaśniające, które mają pogłębić istotę chrztu świętego.

Namaszczenie krzyżmem świętym.

Kapłan podchodzi z naczynkiem zawierającym krzyżmo święta do dziecka, zwilża kciuk prawej dłoni tym świętym olejem i namaszcza czoło dziecka.

Włożenie białej szaty.

Kapłan zachęca, aby dziecku nałożyć białą szatę. Najczęściej czyni to chrzestna.

Wręczenie zapalanej świecy.

Kapłan zwraca się do wiernych: „Przyjmijcie światło Chrystusa”. Wtedy ojciec dziecka lub chrzestny podchodzi do zapalonego paschału, stojącego na świeczniku lub trzymanego przez kapłana i zapala świecę dziecka.

Po zakończeniu obrzędów chrztu rozpoczyna się przygotowanie darów ofiarnych chleba i wina. Wszyscy uczestniczą w dalszej części Mszy św., podczas której rodzice dziecka oraz chrzestni przyjmują Komunię św.

Na zakończenie liturgii kapłan udziela uroczystego błogosławieństwa nowo ochrzczoneму dziecku i jego rodzicom.

Pięknym zwyczajem jest, że po Mszy św. rodzice ze swoim ochrzczonym dzieckiem udają się przed wizerunek matki Bożej, aby powierzyć swoje dziecko Jej macierzyńskiej opiece.

Po powrocie z kościoła

Chrzest św. dziecka jest zazwyczaj okazją do rodzinnego spotkania w domu, wspólnego spożycia posiłku, świętowania, które może wyglądać bardzo różnie. Zasadniczo nie powinno podawać się alkoholu ze względu na religijny charakter tego domowego spotkania. Bardzo łatwo można bowiem zniszczyć atmosferę przeżywania pięknego wydarzenia o charakterze religijnym przez podanie gościom alkoholu.

Dzień chrztu św. winien być dla Kościoła domowego, jakim jest rodzina prawdziwym świętem. Dlatego też należy zatroszczyć się, aby uroczystość domowa była nacechowana radością i godnością chrześcijańską. Już po powrocie z Kościoła, jeszcze przed posiłkiem, należałoby pomodlić się za dziecko. Po postawieniu i zapaleniu świecy chrzcielnej na stole rodzice, domownicy i zgromadzeni goście mogą odmówić następującą modlitwę:

Ojciec: Boże najlepszy nasz Ojcze, który poprzez chrzest św. przyjąłeś naszego syna (córkę) N. jako swoje dziecko i włączyłeś go (ją) do wspólnoty ludu Bożego, dziękujemy Ci za dar życia wiecznego i za Twoją niezrównaną dobroć. Tobie chwała na wieki.

Wszyscy: Tobie chwała na wieki.

Matka: Panie Jezu, który brałeś małe dzieci w objęcia swoje i błogosławiłeś je, przygarnij naszego syna (córkę) N. do swego błogosławionego Serca i błogosław mu (jej), by wzrastał w Twojej miłości i łasce, a nas wspieraj, byśmy dawali mu (jej) przykład żywej wiary. Ciebie prosimy

Wszyscy: Wysłuchaj nas Panie.

Rodzinna uroczystość związana z chrztem dziecka jest także okazją aby właśnie wtedy zawiesić krzyż nad łóżeczkiem dziecka.

Z chwila narodzin dziecka, a nieraz jeszcze wcześniej wielu rodziców zakłada swojemu dziecku album, w którym gromadzi zdjęcia i pamiątki związane z jego przyjściem na świat i ważnymi wydarzeniami w życiu, takimi jak chrzest, pierwsze samodzielne kroki. Taki album z czasem stanie się dla dziecka dowodem, że było oczekiwane i chciane i że zostało przyjęte z miłością. W takim albumie mogą też znaleźć się życzenia wszystkich obecnych na uroczystości domowej z racji chrztu.

Czy i jak obchodzić rocznicę chrztu?

W naszym życiu są szczególne dni, które wspominamy przynajmniej raz w roku. Świętujemy dzień narodzin, imienin, a także rocznice związane z wyborem drogi życiowej: małżeństwa, kapłaństwa czy profesji zakonnej. Umyka natomiast dzień chrztu św. A przecież chrzest św. jest nowym narodzeniem, jest początkiem życia, które zmienia się, ale się nie kończy. Z tego też powodu obchodzenie rocznicy chrztu św. jest nie tylko rzeczą słuszną, ale wręcz konieczną.

Każda rocznica chrztu św. dziecka może być obchodzona na wiele sposobów. Nie ulega wątpliwości, że powinna być dla rodziny dniem świętowania, wspólnej modlitwy, razem

spożywanego posiłku w gronie najbliższych. Dobrze byłoby na ten dzień zamówić Mszę św. w intencji dziecka i uczestniczyć w niej z całą rodziną.

We wspólnym świętowaniu w kościele i domu powinni uczestniczyć chrzestni. Na tyle, na ile rozwój dziecka będzie na to pozwalał, należy włączać je do czynnego świętowania.

Troska o wiarę dziecka

Niezależnie od panujących czasów, rodzice ponieważ dali swym dzieciom życie, są zobowiązani, do ich wychowania. Nikt ich z tego nie może zwolnić. Przypomina o tym bardzo mocno Jan Paweł II w *Liście do Rodzin*, gdy pisze: „Bezpośrednimi wychowawcami w stosunku do swoich dzieci pozostają zawsze rodzice. Rodzice mają też w tej dziedzinie pierwsze i podstawowe uprawnienia. Są wychowawcami ponieważ, są rodzicami”.

Wychowanie ma na względzie cały rozwój człowieka, we wszystkich jego wymiarach: intelektualnym, fizycznym, moralnym, ale także duchowym i religijnym. Chodzi o to, aby człowiek rozwijał się w swej indywidualności, ale też był wprowadzany w życie społeczne, czyli uczył się być dla drugich i z drugimi.

Wychowanie religijne ma na celu przygotowanie dziecka do świadomego przyjęcia wiary, tak by stała się ona treścią jego życia i działania. To wychowanie winno zmierzać, w kierunku kształtowania w dziecku postawy miłości Boga i bliźniego, jak nas nauczył Jezus Chrystus, zgodnie z Bożymi przykazaniem. Tak określony cel wychowania w "wierze zakłada realizację bardziej szczegółowych zadań, które bardzo jasno wytyczone są w nauce Kościoła. Jednym z nich jest kształtowanie w dziecku obrazu Boga.

Mówiąc o kształtowaniu obrazu Boga ma się na względzie nie tyle wyobrażenie o Bogu, ale sposób odkrywania przez człowieka obecności i działania Boga w jego życiu. Chodzi o wytworzenie w dziecku przekonania o bliskości, przyjaźni i życzliwości Boga do człowieka. Obraz Boga kształtują nie tylko działania o charakterze czysto religijnym (np. modlitwa). Także doświadczenie doznanej od rodziców przyjaźni, życzliwości, miłości wzbudza w dziecku nie tylko zaufanie do samych rodziców, ale pozwala odkrywać i rozumieć, że Bóg jest osobą przyjazną człowiekowi. Nie można jednak pominąć wpływu działań religijnych.

Gdy dwuletnie dziecko modli się z mamą, prawdopodobnie nie myśli o niczym, tylko coś przeżywa. I właśnie to przeżycie tworzy pierwsze więzy między dzieckiem a Bogiem. Małe dziecko znajduje się w jedności z otoczeniem, jest więc włączone najpierw w życie duchowe matki, a potem obojga rodziców. Jeżeli więc w środowisku rodziny Bóg jest obecny, wówczas już w wieku niemowlęcym ma miejsce pierwsze podświadome doświadczenie Boga. Na początku wiara dziecka nie opiera się na indywidualnych, osobistych aktach, lecz jest jego współwiarą z dorosłymi, zwłaszcza z rodzicami.

Wprowadzanie dziecka w poznanie Boga przez przekazywanie prawd wiary powinno dokonywać się w sposób prosty, dostosowany do jego możliwości poznawczych. W świetle poznawanych prawd dziecko ma odkrywać Boga potężnego, a zarazem dobrego i kochającego, budzącego nie tyle lęk, co miłość i zaufanie. Dziecko winno postrzegać Boga jako Kogoś, Kto jest blisko człowieka, wychodzi mu naprzeciw z pomocą, pozostaje w ścisłym związku z miłością macierzyńską i ojcowską. Od jakości tego obrazu zależy nawiązanie przez dziecko osobowej relacji z Bogiem, która z kolei będzie urzeczywistniona między innymi w modlitwie i przyjmowaniu sakramentów.

Kształtowanie obrazu Boga winno dokonywać się w oparciu o prawdy zawarte w Piśmie Świętym oraz nauce głoszonej przez Kościół. Obraz ten, wytworzony w dzieciństwie, jest bardzo trwały, gdyż pierwsze doświadczenia chrześcijańskie często zostawiają decydujący ślad na całe życie. Dlatego też rodzice winni dzielić się z dziećmi Ewangelią, wprowadzać je w tajemnice wyznawanej wiary i uczyć jej zasad. Rodzice winni mieć świadomość, że najważniejsza formacja religijna dokonuje się w środowisku domowym, kiedy przy okazji wydarzeń i uroczystości rodzinnych wyjaśnia się ich chrześcijański czy religijny sens, bądź też w atmosferze rodzinnej, przepojonej miłością i szacunkiem, omawia się na nowo najważniejsze problemy dotyczące wiary i życia chrześcijańskiego.

Wychowanie do modlitwy, które dokonuje się w kręgu rodzinnym, jest drogą do osiągnięcia przez dziecko szlachetności, zbawienia i świętości. Niezwykle istotny jest w tym względzie przykład rodziców. Świadectwo modlitwy nie wymaga od nich nadzwyczajnych *rzeczy*. Trzeba się modlić rano, wieczorem, przed posiłkiem, w intencji bliskich... Dom rodzinny, toczące się w nim życie, daje dużo okazji do tego, by się modlić: często, gorliwie, przy pomocy wyuczonych na pamięć modlitw albo spontanicznie własnymi słowami, sięgając do Pisma Świętego i do-modlitewnika. Modlitwa winna być wpisana w każde działanie. Warto przy tym zauważyć, że kryzys modlitwy, jaki dostrzega się u wielu młodych ludzi, jest konsekwencją braku modlitwy ze strony rodziców.

Z wychowaniem do modlitwy nie wolno zwlekać. W publikacjach dotyczących modlitwy podkreśla się, że niektórzy rodzice otaczają modlitwą dziecko na długo przed jego narodzinami, prosząc o zdrowie i prawidłowy rozwój... Wówczas dziecko przychodząc na świat, już wchodzi w atmosferę modlitwy. Ono również potrzebuje modlitwy. Chociaż jej nie rozumie, jednak uczestniczy w niej dzięki wierze rodziców. W pewnym sensie matka i ojciec uczącej niemowlęciu swego

głosu, rąk i całego ciała, w zastępstwie swego dziecka wypowiadają modlitwę. Dziecko zaś dostrzega, że rodzice zwracają się do Kogoś, rozmawiają z Kimś, Kto jest bardzo ważny, a równocześnie dobry i kochany. Nabiera powoli świadomości, że nie tylko rodzice, ale i ono winno się modlić. Naśladuje najpierw gesty rodziców, z czasem próbuje powtarzać wypowiedziane przez nich najprostsze słowa modlitwy.

Już ośmiomiesięczne dziecko na pytanie: „Gdzie jest Bóg?” może kierować wzrok lub wskazywać ręką na znaki religijne. W wieku dziewięciu, dziesięciu miesięcy na usłyszane słowo „Amen” może składać ręce. Dalszy rozwój dziecka pozwala na jeszcze pełniejsze włączenie w modlitwę. Przebywając z modlącymi się rodzicami, będzie przyjmować ich postawę: klęka, składa ręce.

Dwulatek, jeśli opanował najbardziej podstawowy zasób słów, może powtarzać za matką krótkie modlitwy. Przede wszystkim należy wprowadzać modlitwę, w której ma miejsce zespolenie słowa i znaku. Przykładem takiej modlitwy może być wykonywanie znaku krzyża wraz z wypowiedzianiem słów.

W trzecim roku życia dziecko wychowane w chrześcijańskiej rodzinie winno mieć już przyswojone pierwsze pojęcia religijne: Bóg, Jezus, Matka Boża, anioł, kościół, modlitwa. Posiada zdolność wypowiedziania modlitwy własnymi słowami. Będą to najczęściej prośby i podziękowania związane z sytuacjami, w jakich znajduje się dziecko.

Dziecko w wieku lat sześciu — siedmiu modli się chętnie, jeśli wcześniej został w nim wykształcony właściwy obraz Boga. Odmawia modlitwę bardziej systematycznie,

przyzwyczajają się do stałej pory dnia (rano, wieczorem) lub wykonywanych czynności, (modlitwa przed jedzeniem). *Zdarza* się nawet, że przypomina starszym o potrzebie modlitwy. W tym okresie rodzice mogą rozpocząć wyjaśnianie słów tradycyjnych modlitw: Ojcze nasz, Zdrowaś Maryjo.

Dalsze lata życia dziecka stawiają przed rodzicami kolejne zadania w jego wychowaniu do życia sakramentalnego. Istotną rolę odgrywa tutaj chodzenie rodziców do kościoła, przystępowanie do sakramentów pokuty i Eucharystii oraz życie wiarą każdego dnia. Rodzice powinni zabierać ze sobą dzieci do kościoła na wspólną modlitwę i świętowanie dnia Pańskiego. Przez to wyrabia się w dziecku przekonanie o ważności miejsca, jakim jest kościół, o wartości modlitwy liturgicznej, wreszcie o konieczności poświęcenia dla Boga czasu, przynajmniej raz w tygodniu bądź przy okazji większych świąt i uroczystości.

Oczywiście religijnego wymiaru życia nie można ograniczać jedynie do przestrzeni wyznaczonej murami kościoła czy do czasu jednej godziny na tydzień. To, w co włączaliśmy się w kościele podczas liturgii, ma przekładać się na codzienne życie.

Przedstawione wyżej zadania nie wyczerpują całej listy obowiązków, spoczywających na rodzicach w zakresie wychowania dziecka w wierze. Wydaje się być jednak wiodące w realizacji przez dziecko drogi do świętości, która jest darem Boga, a zarazem powołaniem, otrzymanym od Boga na chrzcie św. Świętość jest procesem ciągłego doskonalenia się, które jest wzbogacane życiem liturgicznym, modlitwą i praktyką miłości *oraz* wielorakimi i stałymi formami wychowania w wierze.

Módlmy się

Litania dziękczynna Matki

Boże dziękuję Ci:

- wszystkie radości tych dziewięciu miesięcy,
- za gorącą miłość mojego męża,
- za cudowną iskrę poczęcia,
- za niewidzialne dla innych pierwsze tygodnie życia naszego dziecka,
- za roześmianą nadzieję, którą pomnażał każdy dziecięcy głos,
- za ciszę oczekiwania,
- za niezauważalne zapominanie o sobie,
- za bardzo kolorowe plany na przyszłość,
- za troskliwość lekarzy,
- za bezinteresowność ludzi, którzy okazywali mi pomoc,
- za poczucie wspólnoty z innymi matkami,

— za lęk o dzieci, które są przecież przyszłością świata,

— za łaskę macierzyństwa.

Ojcze miłosierny, przyjmij tę moją dziękczynną modlitwę. Pobłogosław wszystkie matki na całym świecie i pozwól, abyśmy z Twojego natchnienia, z Twoją pomocą uczyły nasze dzieci kochać. Amen.

Modlitwa Rodziców za nowo narodzone dziecko

Dziękujemy Ci o Panie, za dar otrzymany i za radość, którą nam sprawiłeś. Z podziwem i niepokojem spoglądamy na to nowe życie, takie małe, takie delikatne, potrzebujące naszej miłości. Uświadamiamy sobie, że czynisz nas odpowiedzialnymi za nie. Prosimy Cię Panie, dopomóż nam ukochać to dziecko taką miłością, która byłaby znakiem Twojej miłości.

Matko Boża, przed Twoim ołtarzem ofiarujemy Ci to dziecko, a Ty weź je pod płaszcz Swojej opieki. Amen.

Modlitwa Rodziców przed chrztem dziecka

Stworzycielu nieba i ziemi, postanowiliśmy, by nasze dziecko przyjęło Sakrament chrztu świętego. Prosimy Cię, wzmocnij naszą wiarę, abyśmy zrozumieli Twoją wielką miłość, jaką dziecku naszemu okażesz w tym pierwszym i najpotrzebniejszym sakramencie. Przyrzekamy pobożnie uczestniczyć w obrzędach i modlić się gorliwie o godne wypełnienie obowiązków, jakie przy chrzcie świętym podejmujemy. Amen.

Modlitwa w intencji chorego dziecka

Boże, dla Ciebie wszystko dorasta, a dorósłszy, od Ciebie otrzymuje moc. Wyciągnij swą prawicę nad tym dzieckiem, które w zaraniu życia choruje.

Niech odzyskawszy zdrowie i siły, dojdzie do pełni lat i po wszystkie dni życia swojego niech z wdzięcznością Ci służy.

Boże, Ty w przedziwny sposób wyznaczasz obowiązki Aniołom i ludziom. Spraw miłościwie, aby na ziemi strzegli życia tego dziecka ci, którzy służąc Tobie w niebie zawsze Cię otaczają.

Przez Chrystusa Pana naszego. Amen.

Modlitwa zawierzenia Maryi

Nasza dusza śpiewa z radości:

Przed Tobą i razem z Tobą, o Maryjo, pragniemy podziękować Panu za dar tego życia.

Powierzamy je Twym matczynym rękóm, towarzyszy mu przez całe życie. Otaczaj je miłością i opieką, szczególnie w trudnych chwilach.

Spraw o Maryjo, by rosło zdrowe i silne w latach, w postawie, w mądrości i łasce, jak Jezus, przed Bogiem i ludźmi.

Pomóż, o Matko, wychować je słowem i przykładem, w miłości Boga. i bliźniego, aby mogło być szczęśliwe teraz i w wieczności. Amen.

Pod Twoją obronę....

Tekst zaczerpnięty z: Ks. Dr Artur Oględzki, "Co należy wiedzieć przed chrztem dziecka?"

Olsztyn 2003 r.

ISBN 83-87078-72-7